

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ
З ПИТАНЬ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ

**Інформаційна довідка за результатами опитування
«Якість вищої освіти, викладання освітніх компонентів
та освітнього середовища НФаУ», освітньо-професійна програма
«Терапія та реабілітація» (ступінь вищої освіти – магістр)»**

У грудні 2024 року з метою оцінки рівня задоволеності здобувачів вищої освіти якістю викладання освітніх компонентів, якістю освітньої програми та освітнього середовища НФаУ Науково-методичною лабораторією з питань фармацевтичної освіти проведено опитування здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Терапія та реабілітація» (ступінь вищої освіти – магістр).

В опитуванні взяли участь 47 здобувачів вищої освіти (100% від генеральної сукупності, N=47), 1 і 2 курсу, форма здобуття освіти – денна. Опитування проводилося у дистанційній формі із застосуванням Google-форм. Респондентам необхідно було дати відповіді на питання відкритого та закритого типу щодо різних аспектів освітнього процесу та умов освітнього середовища у НФаУ. Також здобувачам вищої освіти було запропоновано висловити свою думку щодо якості викладання 16 освітніх компонентів, що вони вивчали в осінньому семестрі 2024-25 н.р., а саме:

1. Аналіз нормальної та патологічної ходьби та підбір допоміжних засобів
2. Доказово-інформована практика та клінічне мислення у фізичній терапії
3. Ерготерапія травм війни
4. Інформаційні технології в науковій діяльності з фізичної терапії
5. Мануальна терапія
6. Медичне право та менеджмент за професійним спрямуванням
7. Методологія та організація наукових досліджень у фізичній терапії
8. Основи соціальної реабілітації

9. Основи фундаментальної та спортивної фармакології
10. Професійно-орієнтована іноземна мова
11. Тімбілдінг
12. Фізична терапія в акушерстві та гінекології
13. Фізична терапія в педіатрії
14. Фізична терапія при травмі, політравмі та захворюваннях опорно-рухового апарату
15. Фізична терапія при хірургічних та онкологічних захворюваннях
16. Фізична терапія у внутрішній медицині

Загальна оцінка освітньої програми здобувачами вищої освіти

Учасники опитування вважають, що зміст освітньої програми, за якою вони навчаються, цілі та результати навчання *відповідають останнім тенденціям розвитку сфери професійної діяльності* (середній показник – 4,68 за п'ятибальною шкалою) та навчання за програмою *в цілому сприятиме розвитку соціальних навичок – soft skills* (здатність працювати в команді, адаптації та дії в новій ситуації, креативність, комунікативні та організаторські навички, особистісний розвиток і ерудованість) – середній показник 4,54 за п'ятибальною шкалою.

Здобувачі вищої освіти зазначають, що навчаючись за програмою, вони мають можливість формувати та реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію через: вибір освітніх компонентів вільного вибору за власним інтересом, участь у науково-дослідницькій діяльності, вибір тематики наукових досліджень, можливість впливати на більш детальний розгляд теми в рамках курсу, участь у діяльності органів студентського самоврядування, в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та освітньої програми, можливість залучення до міжнародної академічної спільноти (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл відповідей на питання «Оцініть, в якій мірі Ви можете реалізовувати свою індивідуальну освітню траєкторію в НФаУ за окремими характеристиками?», %

№	Характеристики	є можливість	не має можливості	важко відповісти
1	Вибирати освітні компоненти вільного вибору за власним інтересом	100	-	-
2	Брати участь у науково-дослідних проєктах, конференціях, конкурсах	96	-	4
3	Впливати на вибір тематики наукових досліджень	100	-	-
4	Можливість залучення до міжнародної академічної спільноти (виступи на міжнародних конференціях, публікації, участь у наукових/освітніх проєктах)	92	-	8
5	Впливати на більш детальний розгляд теми, в якій Ви були б зацікавлені, в рамках курсу	96	-	4
6	Брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та освітньої програми	96	-	4
7	Брати участь у діяльності органів студентського самоврядування	96	-	4
8	Здійснювати трудову діяльність у позанавчальний час	84	16	-
9	Навчатися одночасно за декількома освітніми програмами / у декількох закладах вищої освіти	72	28	-

Оцінка здобувачами вищої освіти організації освітнього процесу

Результати опитування показали, що переважна більшість здобувачів вищої освіти, що навчаються за програмою, володіє такою інформацією про освітні компоненти, як *ціль та зміст, очікувані результати навчання за освітньою компонентою, порядок та критерії оцінювання* (в середньому 95% респондентів), що була надана на початку вивчення курсу освітніх компонентів.

Учасники опитування мали змогу оцінити рівень своєї *задоволеності організацією освітнього процесу* з кожного освітнього компонента за окремими показниками за п'ятибальною шкалою. Отримані дані свідчать про те, що здобувачі вищої освіти в цілому задоволені організацією освітнього процесу – середній бал 4,59 серед усіх показників. У табл. 2

представлені середні бали показників за усіма освітніми компонентами, що оцінюються. Здобувачі вищої освіти задоволені освітніми компонентами в цілому, проведенням контрольних заходів та об'єктивністю їх оцінювання, організацією дистанційного навчання, забезпеченням навчально-методичними матеріалами, обсягом часу, що виділяється на вивчення освітніх компонентів, формами і методами навчання, власним рівнем знань, навичок та вмінь, отриманих під час вивчення освітніх компонентів.

Таблиця 2

Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти організацією освітнього процесу за характеристиками (за п'ятибальною шкалою¹)

№	Характеристика	Середнє
1	Вчасність та доступність інформації про форми контролю знань та критерії оцінювання	4,7
2	Зміст та структурування навчального матеріалу	4,65
3	Зрозумілість процедур повторного проходження контрольних заходів	4,63
4	Об'єктивність оцінювання контрольних заходів	4,62
5	Якість викладання освітньої компоненти загалом	4,6
6	Організація дистанційного навчання	4,58
7	Обсяг часу, що виділяється на вивчення освітньої компоненти	4,56
8	Забезпеченість навчально-методичними матеріалами (підручники, посібники тощо)	4,54
9	Форми і методи навчання	4,54
10	Рівень знань, навичок та вмінь, отриманих під час вивчення освітньої компоненти	4,52
11	Форми контролю знань	4,51
Середнє		4,59

Переважну частину здобувачів вищої освіти (94 %), що навчаються за освітньою програмою, влаштовує процедура інформування про освітні компоненти, що пропонуються на вибір – рис. 1.

¹ Аналізується відповідно до рівнів: $\geq 4,5$ – «задоволений», $\geq 3,5$ і $< 4,5$ – «скоріше задоволений», $\geq 2,5$ і $< 3,5$ – «частково задоволений, частково ні», $\geq 1,5$ і $< 2,5$ – «скоріше не задоволений», $< 1,5$ – «незадоволений».

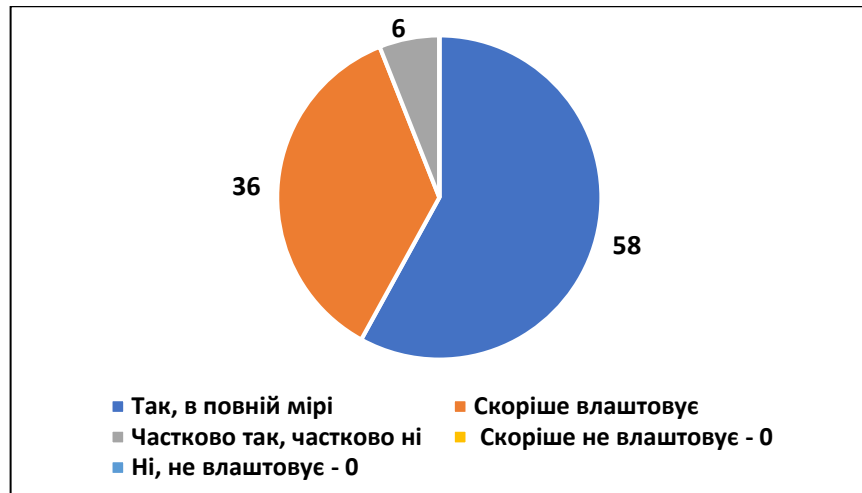


Рис. 1. Розподіл відповідей на питання «Чи влаштовує Вас процедура інформування про освітні компоненти, що пропонуються на вибір?», %

Здобувачі вищої освіти освітньої програми «Терапія та реабілітація» найчастіше оцінюють *власне навчальне навантаження як помірне* (рис. 2)

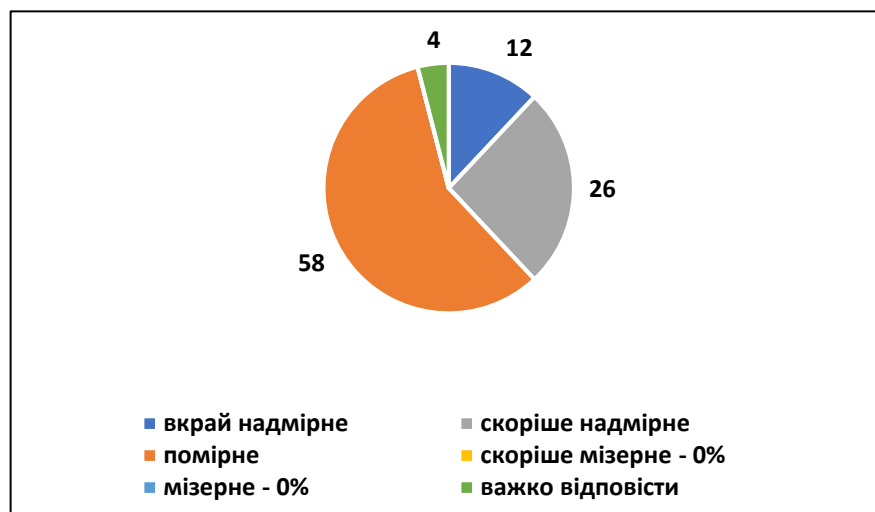


Рис. 2. Оцінка здобувачами вищої освіти рівня власного навчального навантаження (розподіл відповідей), %

Серед учасників опитування 53% вже проходили практичну підготовку відповідно до навчального плану. Здобувачі вищої освіти даної освітньої програми *задоволені організацією практичної підготовки* (4,86 за п'ятибальною шкалою) та *власним рівнем розвитку компетентностей, здобутих під час практики* (4,71).

Результати дослідження показали, що здобувачі вищої освіти оцінюють рівень професійної майстерності науково-педагогічних працівників, які задіяні у освітньому процесі освітніх програм, як високий: середній бал² – 4,65 (табл. 3). Респонденти відзначають вміння викликати і підтримувати інтерес до освітньої компоненти, самостійного навчання, зрозумілість і доступність викладання матеріалу, вміння застосовувати інноваційні методи і дистанційні технології у навчанні, доброзичливість і тактовність викладачів.

Таблиця 3

Оцінка здобувачами вищої освіти рівня професійної майстерності викладачів (за п'ятибальною шкалою)

№	Характеристика	Середній бал
1	Вміння застосовувати інноваційні методи викладання, дистанційні технології навчання	4,65
2	Підтримка вміння самостійно вчитися і водночас забезпечення супроводу здобувача вищої освіти	4,56
3	Доброзичливість і тактовність зі здобувачами вищої освіти	4,61
4	Зрозумілість і доступність викладання матеріалу	4,68
5	Вміння викликати і підтримувати інтерес до освітнього компонента	4,74
Середнє		4,65

Оцінки рівня задоволеності різними аспектами освітнього процесу були доповнені відповідями учасників опитування на відкритті питання щодо освітніх компонентів. Здобувачі вищої освіти відзначили креативний підхід викладачів, разом з тим доступне і цікаве викладання матеріалу, його наочність і актуальність, цікаві лекційні й практичні заняття.

² Середній бал – розраховане зважене середнє, що аналізується відповідно до рівнів: середній бал $\geq 4,5$ – високий рівень, ≥ 4 і $< 4,5$ – вище середнього, ≥ 3 і < 4 – середній, ≥ 2 і < 3 – нижче середнього, ≥ 1 і < 2 – низький рівень або характеристика зовсім не притаманна зовсім.

Оцінка освітнього середовища й механізмів підтримки у НФаУ

В межах оцінки освітнього середовища здобувачі вищої освіти відповіли на питання щодо інформаційних ресурсів університету, академічної доброчесності, механізмів підтримки у вирішенні проблемних ситуацій. Більшість опитаних зазначає, що інформація щодо освітніх програм, освітнього процесу, науково-дослідної роботи, роботи деканатів та підрозділів, міжнародної діяльності, позанавчальної діяльності представлена на *Інтернет-ресурсах університету у достатньому об'ємі* (в середньому, 94% респондентів вважають наявну інформацію достатньою). Також здобувачі вищої освіти даної освітньої програми мають доступ до навчально-методичної літератури, який надає *Наукова бібліотека університету* (задоволені можливостями доступу – 4,62 за п'ятибальною шкалою).

Всі здобувачі вищої освіти, які брали участь в опитуванні, зазначили, що вони *ознайомлені з політикою, стандартами і процедурами дотримання академічної доброчесності*, що діють у НФаУ. Переважна більшість здобувачів вищої освіти (94%) у період навчання в НФаУ жодного разу не стикалась з порушеннями академічної доброчесності та не здійснювала їх.

За даними дослідження близько 2/3 опитаних за час навчання у НФаУ хоча б один раз стикалися з проблемними ситуаціями. Найчастіше проблеми, що виникали, були пов'язані зі складністю поєднання навчання в університеті та роботи, з особистим життям (табл. 4).

Респонденти, в цілому, задоволені *дієвістю процедури реагування на скарги та врегулювання конфліктних ситуацій* – 4,68 за п'ятибальною шкалою.

Згідно з результатами опитування здобувачі вищої освіти задоволені рівнем *організаційної та консультативної підтримки, що їм надається деканатом, викладачами та працівниками кафедр, рівнем інформування щодо університетських подій, рівнем психологічної і соціальної підтримки* (табл. 5).

Таблиця 4

Проблемні ситуації, з якими стикалися здобувачі вищої освіти за час навчання у НФаУ, %

№	Проблемні ситуації	%
1	Складність поєднання навчання в університеті та роботи	54
2	Проблеми, пов'язані з особистим життям (сім'я, любов, друзі)	22
3	Проблеми соціально-психологічній адаптації до навчання в університеті	4
4	Труднощі у професійному самовизначенні, невпевненість у правильності вибору професії, спеціальності	2
5	Конфліктні взаємовідносини з викладачем	-
6	Конфліктні взаємовідносини з деканатом	-
7	Труднощі у навчанні, велике навантаження	-
8	Конфліктні ситуації в групі або з іншими здобувачами вищої освіти	-
9	Вимагання коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ для допуску, складання заліку або іспиту, покращення успішності з дисциплін.	-
10	Дискримінація (за статтю, національною або расовою приналежністю тощо)	-
11	Конфлікти, пов'язані з процедурою проведення контрольних заходів або їх результатами	-
12	Корупція, хабарництво	-
13	Сексуальне домагання	-

Таблиця 5

Оцінка рівня задоволеності респондентів існуючими в НФаУ механізмами підтримки здобувачів вищої освіти (за п'ятибальною шкалою)

Напрямок підтримки	Середнє
Інформаційна підтримка (забезпечення навчально-інформаційними матеріалами і відкритим доступом до регламентуючих документів освітньої програми)	4,85
Організаційна та консультативна підтримка (співробітниками деканату, кафедр, підрозділів університету)	4,83
Психологічна підтримка (психологічна служба НФаУ)	4,78
Соціальна підтримка (матеріальна допомога, юридична консультація)	4,51

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ:

1. За результатами дослідження можна зробити висновок, що, в цілому, здобувачі вищої освіти задоволені якістю освітньо-професійної програми «Терапія та реабілітація» (ступінь вищої освіти – магістр), та освітнім середовищем НФаУ.

2. На думку здобувачів вищої освіти, зміст освітньої програми, її ціль та очікуванні результати навчання, в цілому, відповідають останнім тенденціям розвитку сфери професійної діяльності, а навчання за програмою сприятиме розвитку soft skills.

3. Здобувачі вищої освіти задоволені якістю викладання освітніх компонентів, організацією освітнього процесу та практичної підготовки, професіоналізмом викладачів програми.

4. Здобувачі вищої освіти ознайомлені з політикою академічної доброчесності в університеті та переважна більшість з них її дотримується.

5. Здобувачі вищої освіти задоволені механізмами підтримки, що діють в університеті (організаційна, інформаційна, психологічна та інші напрями підтримки). За час навчання у НФаУ найчастіше здобувачі стикалися з проблемними ситуаціями, які були пов'язані зі складністю поєднання навчання в університеті та роботи, з особистим життям.

Заступник директора ННПФ,
доц.



Ольга ГЕРАСИМОВА